मध्यसंगृहीताम् ॥७॥ [1] संग्रहसाधनप्रकारश्च परिशिष्टऽउक्तः आनीय रज्जुं पूर्वार्धात्पश्चार्धं यावदेव तु द्विगुणीकृत्य तां रज्जुमन्ते तस्यास्तु शङ्कुकौ भ्रामयेत्तेन मानेन तया रज्ज्वाष्टभागया वा पृथुचतुरीयेण भागेनालिख्य संग्रहाविति · क्वचित् वेदिश्रोण्यंसयोर्मध्ये तया रज्ज्वाष्टभागयेति पाठः ।

अग्निमभितोऽंसौ ॥८॥ अंसौ आग्नेयैशानकोणौ आहवनीयमुभयतो भवतः अंसयोर्मध्ये आहवनीयो भवतीत्यर्थः · अतोऽंसावपि वेदेरेवावयवौ श्रोणिवत् खननस्तरणादयश्च वेदिसम्बन्धाः संस्कारास्तयोरपि प्रवर्तन्ते ॥

षडरत्निं रज्जुं मित्वा द्वितीयारत्न्यन्ते लक्षणं श्रोण्यङ्कनार्थम् ततोऽरत्नेश्चतुर्थे भागे लक्षणमाकर्षणार्थम् तृतीयारत्न्यन्ते प्राच्यन्ताङ्कनार्थम् ततश्चतुर्थभागोने (ऽरत्नौ) अंसाङ्कनार्थम् ततः सार्धेऽरत्नौ पाश इति अयं च पाशाविपर्यासेन साधनोपायः · विपर्यासपक्षे तु षडरत्निं रज्जुमुभयतः पाशौ कृत्वा प्रथमं सार्धारत्न्यन्ते अंसाङ्कनार्थम् ततोऽर्धारत्नौ श्रोण्यङ्कनार्थम् ततोऽरत्नेश्चतुर्थे भागे [2] आकर्षणार्थम् अरत्नित्रये च प्राच्यन्ताङ्कनार्थमिति · अपरिमितपक्षाश्रयणे च प्राचीप्रमाणं पुरस्तात्तिर्यक्प्रमाणं च तुल्यम् पश्चात्तिर्यक्प्रमाणं च प्राचीप्रमाणतृतीयभागेनाधिकमिति युक्त्या कल्पनीयम् · तत्र च प्राचीप्रमाणां रज्जुं द्विगुणां कृत्वा रज्ज्वोर्मूलात्पुरस्तात्तिर्यक्प्रमाणस्यार्धे मूलरज्ज्वोश्चान्तिमचतुर्थभागस्यादौ आकर्षणार्थं लक्षणमिति ॥ अथ खननप्रमाणे पक्षान्तरमाह ·

आ मूलोच्छेदनादोषधीनाम् ॥९॥ [3] प्राक्प्रवणामुदग्वेत्यस्मात्सूत्रान्मण्डूकप्लुतिन्यायेन वाशब्दोऽत्रानुवर्तते अध्याह्रियते वा । अस्मिन्पक्षऽएव विशेषमाह ·

ओषधीनां मूलान्युच्छेत्तवै ब्रूयात् ॥१०॥ इमं प्रैषमध्वर्युरग्नीधं प्रति ब्रूयात् । मूलानि च भूमिमध्ये दूरमपि यावत्प्रसरन्ति तावत्पर्यन्तम् ।

आहार्यपुरीषां पशुकामस्य ॥११॥ [4] प्रागनुमार्जनाद्वेदेः सकाशाद्वेदिपु-

---

१) मध्ये संकुचिताम् Mahâd. २) ? °श्चतुर्भागे २. ३) त्र्यङ्गुलान्तं वा Mahâd. ४) वेदिं कुर्यात् Mahâd. आहार्यमन्यस्मात्प्रदेशादाहरणीयं पुरीषं यस्याः सा Ss.